ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd. No. KD-2430-13
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

افغان سرحد تي دهشتگردن جي پاڪستان ۾ داخلا جي ڪوشش ناڪام، فورسز رڌيڪ 50 پارٽي حمايتي دهشتگردن کي ماري ڇڏيو

مهمند ضلعي ۾ سيڪيورٽي فورسز هڪ وڏي ڪارروائي دوران پاڪستان ۾ داخل ٿيڻ جي ڪوشش ناڪام بڻائيندي 45 کان 50 خوارجين کي ماري ڇڏيو: آءِ ايس پي آر پاران تصديق

خوارجين جي وڏي لشڪر کي نشانو بڻائيندي ويهه ڪارروائيءَ دوران ڪيترائي خوارجي زخمي ٿي پيا. باڪ فوج علاقي کي گهيريءَ ۾. اڳي مڪمل ڪليئرنس آپريشن شروع ڪري ڇڏيو

آپريشن دوران فائرنگ جي ڏي وٺ، ڦوٽيج ۽ آپريشن ٿيڻ کان پهرين خوارجن جي سرگرمي کي ڏسي سڳهڪي ٿو. مارجي ويل خوارجي افغانستان مان پاڪستان ۾ دهشتگرڊائيون ڪرڻ لاءِ اچي رهيا هئا

خوارجين جي موجودگيءَ جي اطلاع تي سيڪيورٽي فورسز اتي سيڪيورٽي ۽ وزيرستان ضلعي جي علاقن ليسن ڀير، پر، انٽيليجنس بيسڊ آپريشن ڪيو. جنهن دوران خوارجين جي ڪاٽن کي جڳهه تي موٽر ڦريڪي سان ڦاهيرا ڪيو ويو

راولپنڊي (اي پي پي) سيڪيورٽي فورسز جي خوارجي ريا اهن ڪڏيل ڏينهن پاڪ فوج جي سڌ سماءُ واري شعبي (آءِ ايس پي آر) مان جاري بيان موجب 13 ۽ 15 آڪٽوبر دوران خيبرپختونخوا صوبي ۾ بدل مخالف ڪارروائين ۾ پارٽي حمايت يافته فتنه الخوارج سان تعلق رکندڙ 50 خيبرپختونخوا صوبي ۾ ڪچهري اطلاع تي ڪيترين ئي ڪارروائين ۾ پارٽي حمايت يافته فتنه الخوارج سان تعلق رکندڙ 45 دهشتگرد جي مڪمل خاتمي تائين آپريشنز جاري رکڻا پونداِ: صدر

خيبرپختونخوا ۽ دهشتگرد خلاف ڪامياب ڪارروائين تي فورسز کي خراج تحسين

رياست پارٽي حمايت يافته فتنه الخوارج ۽ فتنه الهندستان سان ڳانڍ رکندڙ دهشتگردن کي ماري ڇڏيندي

اسلام آباد (اي پي پي) صدر آصف علي زرداري ڪهه خيبر ڏيئهن راولپنڈي ۾ ڪيترين ئي ڪارروائين دوران 13 ۽ 15 آڪٽوبر دوران خيبرپختونخوا صوبي ۾ ڪيترين ئي ڪارروائين ۾ پارٽي حمايت يافته فتنه الخوارج سان تعلق رکندڙ 45 دهشتگرد خلاف ڪاميابين حاصل ڪيون اهن. فورس دهشتگردن جي خاتمي لاءِ پرعزم آهي

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

افغان طالبان پارٽي جرڳ تي پاڪستان تي حملو ڪيو، مجبوريءَ ۾ سخت ڪارروائي ڪرڻي پئي، وزيراعظم

پاڪستان ۽ افغانستان جي ڏکڻ ڪنڊيءَ سرحد آهي، پاڪستان محدود وسيلن باوجود افغان پناهگرن جي ڀرپور ميزباني ڪئي، 40 لک افغان ڏاهڪن کان پاڪستان ۾ رهندڙ آهن

سان پارٽيءَ جي ڀٽڪڻ ڪري قائم ٿي. رڪيو آهي افغانستان سان جائز شڪايتن تي ڳالهه ٻولهه لاءِ تيار آهيون، افغان طالبان حڪومت کي اپيل جي پرليس ۾ پاڪ فوج تي جوابن ۽ عام شهرين کي شهيد ڪري رهيا آهن

2018ع ۾ دهشتگردي ختم ٿي وئي هئي پوءِ ڪيئن دهشتگرد واپس آيا؟ 2018ع کانپوءِ واري حڪومت دهشتگردن کي واپس آڻي رهائيو. بدقسمتي سان ڪجهه ڏينهن اڳ پاڪ فوج تي فتنه الخوارج حملو ڪيو

تازن واقعن، ڪنڊيءَ سهڻي جو سلسلو ختم ٿي ويو آهي. نائبه وزيراعظم بجلي ۽ پاڻي وزير ۽ پبلڪ هيلٿ وزير ۽ پين سمبلنڊن ڪيترائي پيڊ ڪاميابي حاصل ڪيون. افغان اختيارين کي به. اهو چوڻ ته. آسان علاقي ۾ امن ۽ ترقي چاهيون ٿا

جنهن وقت حملو ٿيو، اُن وقت افغانستان جو پرڏيهي وزير دهليءَ ۾ ويلو هو، فيلڊ مارشل عاصم منير جي قيادت ۾. پاڪ فوج منهن توڙ جواب ڏنو آهي، هاڻي ٻاهر افغانستان جي ڪورٽ ۾ آهي

افغانستان جي درخواست تي 48 ڪلاڪن لاءِ جنگبندي ڪئي وئي، دوست ملڪ خاص طور تي قطر ان معاملي کي طئي ڪرائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي، پاڪستان خطي ۾ امن چاهي ٿو

ڪجهه ماڻهو غزا جي معاملي تي سياست ڪرڻ چاهين پيا. غزا ۽. ٽيل ظلمن جي موجوده دور مثال آ. ٿو ملي. غزا ۽. معصوم ٻارن جو رت وهي رهيو هو. تنقيد ڪندڙ ان وقت ڪٿي هئا

غزا ۾ جنگ بندي ۽ اهر ڪردار ادا ڪندڙ صدر ٽرمپ ۽ پين ملڪن تا ٿورا مڃيا ٿو. غزا جنگ بندي ۾ پاڪستان پهنجو فرض ادا ڪيو شرم الشيخ ۽ معاهدو ٿيو. غزا ۾ ماڻهن خوشي مهلاهي

اُ ايو. ايف سان امتياز ليول معاهدو ٿيڻ تي پنهنجي ٽيم جو ٽوائلٽ آهيان. اُ ايو. ايف جو هي پروڊيوسر. آخري ٽئي ڪهڻي، وقت اچي ويو آهي. قومي ڪال سان ڪابينا جي اجلاس ۾ خطاب

ڪرڻي پئي افغانستان سان جائز شرطن تي ڪيس مجبوريءَ سخت حربي ڪارروائي ڪرڻي پئي. تيار آهيون وقافي ڪابينا

پارٽ جي چرچ تي پاڪستان تي حملو

پيپلزپارٽي اتحادي آهي، جنهن سان لاڳاپن کي احترام ۽ قدر جي نگاهه سان ڏسون ٿا، شهباز شريف

پاڪستان پيپلزپارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جي قيادت ۾ وفد وزيراعظم شهباز شريف سان ملاقات ڪئي

پيپلزپارٽي جي وفد غزه امن معاهدي جي حوالي سان پاڪستان جي ڪردار تي وزيراعظم ڪي خراج تحسين پيش ڪيو

پيپلزپارٽي اتحادي پارٽي آهي جنهن سان لاڳاپن کي احترام ۽ قدر جي نگاهه سان ڏسون ٿا اهڙن خيالن جو اظهار هر پيپلزپارٽي جي ڪارڪن ڪيو

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

صدر مملڪت جي ليفٽيننٽ ڪرنل جنيد شهيد جي رهائشگاهه آمد، سوڳوار خاندان سان تعزيت

قوم پارت نواز فتنه الخوارج دهشتگردن جي ناپاڪ ارادن کي ناڪام بڻائيندي لاءِ متحد آهي: صدر زرداري

شهيد جي ليفٽيننٽ ڪرنل جنيد دهشتگردن سان وڙهندي فرض شناسي ۽ مثالي جرئت ۽ قيادت جو مظاهرو ڪيو

ملڪ ۽ امن قائم ڪرڻ جي لاءِ شهيدن جون قربانيون سنهري لفظن ۾ لکيون ويندون، قوم بهادر سپوتن تي فخر آهي

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد (اي پي پي) صدر آصف علي زرداري ڪهه خيبر ڏيئهن راولپنڈي ۾ ڪيترين ئي ڪارروائين دوران 13 ۽ 15 آڪٽوبر دوران خيبرپختونخوا صوبي ۾ ڪيترين ئي ڪارروائين ۾ پارٽي حمايت يافته فتنه الخوارج سان تعلق رکندڙ 45 دهشتگرد خلاف ڪاميابين حاصل ڪيون اهن. فورس دهشتگردن جي خاتمي لاءِ پرعزم آهي

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

آسان ٽارگيٽ نه ٿيندا، دهشتگرد خلاف ڪاميابين حاصل ڪيون اهن، فورس دهشتگردن کي ساراهيو آهي

ڪهڙ وفاقي وزير پاران ڪي پي ڪي ۽ پارٽي آپريشنز دهشتگردن خلاف ڪاميابين حاصل ڪيون اهن. فورس دهشتگردن جي خاتمي لاءِ پرعزم آهي

پاڪستان جي پيشيورائي سيڪيورٽي فورسز نمايان ڪاميابيون حاصل ڪيون اهن. فورس دهشتگردن جي خاتمي لاءِ پرعزم آهي

سيڪيورٽي فورسز جا بهادر آفيسر ۽ جوان آسان جو فخر آهن فورس دهشتگردن کي قدر جي نگاهه سان ڏسي ٿي: محسن نقوي

اسلام آباد (اي پي پي) ڪهڙ وفاقي وزير محسن نقوي ڪي پي ڪي ۽ پارٽي آپريشنز دهشتگردن خلاف ڪاميابين حاصل ڪيون اهن. فورس دهشتگردن جي خاتمي لاءِ پرعزم آهي

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: چيف جسٽس يحيٰ آفريدي هڪ ڪيس جي خطاب ڪري رهيو آهي

ايندڙ سال امن جو نوبل انعام مون کي ڏنو وڃي: آمريڪي صدر

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ چيو آهي ته ڪيس اميد آهي ته ايندڙ

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

خيبرپختونخوا جي گورنر پاران سوات حادثي تي افسوس جو اظهار

بشارواري پي پي پي خيبرپختونخوا جي گورنر

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

پوليو مهم جي شروعاتي ٽن ڏينهن ۾ 3 ڪروڙ 71 لک کان وڌيڪ ٻارن جي ويڪسينيشن مڪمل

پنجاب ۾ 2 ڪروڙ 10 لک ٻارن ۽ سنڌ ۾ 73 لک 74 هزار ٻارن کي پوليو ڪن ٻچاءُ جا ڦڙا پياريا ويا

خيبرپختونخوا ۾ 54 لک 59هزار، بلوچستان ۾ 21 لک 18 هزار ۽ اسلام آباد ۾ 2 لک 89 هزار ٻارن کي ڦڙا پياريا ويا

اسلام آباد (اي پي پي) پوليو مهم جي شروعاتي ٽن ڏينهن ۾ 3 ڪروڙ 71 لک کان وڌيڪ ٻارن جي ويڪسينيشن مڪمل ڪري اُهي قومي پوليو رڪارڊ ٽوڙي ڇڏيو

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

مهم جو پهريون ڏينهن به پوري انداز ۾ جاري شرعاتي ڏن ڏينهن ۾ 3 ڪروڙ 71 لک ڪن وڌيڪ ٻارن جي ويڪسينيشن مڪمل ڪري اُهي قومي پوليو رڪارڊ ٽوڙي ڇڏيو آهي ته پوري ملڪ ۾ ڪامياب مهم جاري آهي ته سڀ طرفان جاري بيان موجب پنجاب

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

وزيراعظم شهباز شريف ٻارن سهيل آفريدي کي خيبرپختونخوا جو وزيراعلي چونڊجڻ تي مبارڪباد

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف سهيل آفريدي کي

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

نائب وزيراعظم اسحاق ڊار کي سعودي عرب جي پرڏيهي وزير جو فون

سعودي پرڏيهي وزير خطي ۾ امن ۽ سلامتي لاءِ پاڪستان جي عزم کي ساراهيو

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

پاڪستان جي جديد سيٽلائيٽ خلا ۾ موڪلڻ جي تياري مڪمل

پهريون هائبر اسپيڪٽرل سيٽلائيٽ 19 اڪٽوبر تي لانچ ڪيو ويندو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان خلائي

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

سعودي عرب جي ولي عهد پاران مڪي شريف ۾ شاهه سلمان گيٽ منصوبي جو اعلان

اهو منصوبو مسجد الحرام ويجهو 12 ملين چورس ميٽرن جي اِيراضي تي ٻڌل هوندو: سعودي اختيارين

بنيادي ڍانچي جي ترقي ۽ معياري تبديليءَ ۾ جيئن مڪي شريف کي ترقي جو هڪ عالمي نمونو بڻائي سگهجي

رياض (اي پي پي) سعودي عرب جي ولي عهد ۽ وزيراعظم شهزاده محمد بن سلمان عبدالعزيز آل سعود مڪي مڪرمه ۾ ڪنگ سلمان گيٽ ۽ منصوبي جو اعلان ڪيو آهي. پرڏيهي ميڊيا موجب اهو

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

سڪرٽ سينٽر صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

ڪراچي جي بندرگاهن تان افغان ٽرانزٽ ٽريڊ ٽرانسپورٽ رڪڻ جا حڪم جاري

ڪراچي (بيورو رپورٽ) فيڊرل بورڊ آف ريونيو (ايف بي آر) ڪراچي بندرگاهن تان افغان ٽرانزٽ ٽريڊ جي ٽرانسپورٽ کي

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

ڪاڻي سان لاڳاپيل ڏوهه انساني زندگي لاءِ سنگين خطرا پيدا ڪن ٿا: جاويد عالم اروڙو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صحت جي سار سنڀال ۽ فوڊ ڪنٽرولر جي تحقيقات جي

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

سنڌ حڪومت ڪراچي ڪان سڪر تائين فاسٽ ٽرين هلائڻ جي خواهش رکي ٿي: شرجيل ميمڻ

ڪجهي ۾ امن امان تڏهن ئي بحال ٿي سگهندو جڏهن سنڌ پنجاب جي علاقن ۾ گڏيل آپريشن ڪيندو

سنڌ ۾ غيرقانوني افغانين جون ڪيترين ئي ڪرفتارين ڪري ڪين ڊي پورٽ ته ڪيرو آهي

اسان پرامن قوم آهيون پر پاڪستان سان ڪنهن به قسم جي چيڙ ڇاڙ برداشت نه ڪئي ويندي

سڪر (بيورو رپورٽ) سينيٽر صوبائي وزير اطلاعات ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ شرجيل انعام ميمڻ چيو آهي ته آئندا سال زرعي

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

لياقت علي خان جي شهادت قومي تاريخ ۽ عظيم قربانيءَ آهي: گورنر ڪامران ٽيسوري

ڪراچي (بيورو رپورٽ) گورنر سنڌ ڪامران خان ٽيسوري پاڪستان جي بهترين

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

سنڌ هاءِ ڪورٽ فيصلن تڪرار کي ڪاڻ ڪان ڇڏيل پليٽ فارم تي منتقل ڪري ڇڏيو

اي. ڪورٽس روزن 2030 گرين ٽرمن ٽرسٽ وڪيل هاءِ آن لائن ڪيس داخل ڪري سگهندا

جسٽس عدنان اڪبال چوڌري اي مڪمل سڪل ڊيٽا پهرين ڏينهن چار ڪيسن جي ٻڌڻي ڪئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ هاءِ ڪورٽ تي

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

ايوان ۾ پاڻيءَ ۾ ڪراچي جي ڊوبڻ جهڙو صورتحال پيدا ٿيڻ تي احتجاج

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ ڪارو پارٽيءَ جي ايم پي اي عبدالرشيد ميمڻ ۽ ٻين ايم پي اي ايز ايوان ۾ ڪراچي جي ڊوبڻ جهڙو صورتحال پيدا ٿيڻ تي احتجاج ڪندي ايوان کي ملتوي ڪرايو.

ڪراچي (بيورو رپورٽ)

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

Hamdard
عافيت سے جيتے رہو!
جن کی خدمت نے جہاں بھر کو منور کر دیا
شہید حکیم محمد سعید
9 January 1920 — 17 October 1998
جہانِ علم و حکمت کا وہ اک روشن ستارہ تھا
جو بن کر شمعِ خدمت، جگمگاتا رہ گیا پارہ تھا
ہم آج شہید حکیم محمد سعید کے یومِ شہادت پر انہیں
دلی خراجِ عقیدت پیش کرتے ہیں

دهشتگردي جي مڪمل خاتمي تائين آپريشنز جاري رکڻا پونداِ: صدر

خيبرپختونخوا ۽ دهشتگرد خلاف ڪاميابين ڪارروائين تي فورسز کي خراج تحسين

رياست پارٽي حمايت يافته فتنه الخوارج ۽ فتنه الهندستان کي ماڙ ڪان پڻي ڇڏيندي

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

سوات موٽر وي تي ٽمي ريجهو ٽريڪ جو خوفناڪ حادثو، هڪ ئي خاندان جا 15 ماڻهو فوت، 8 زخمي

اطلاع ملندي ملاڪنڊ جي ميڊيڪل ريسڪيو سانس ٽيم ايمبولينس سان فوري طور تي حادثي واري هنڌ پهتي

ڊاڪٽرن پاران 15 ماڻهن جي فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي وئي، 8 زخمين کي طبي امداد فراهم ڪئي وئي

پشاور (اي پي پي) سوات موٽر وي جي ڪنل نمبر 3 ويجهو پيش آيل هڪ افسوسناڪ روڊ حادثي جي نتيجي ۾ 15 ماڻهو فوت ۽ 8 ڄڻا زخمي ٿي پيا. آهن فوتيون ۽ زخمين

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ ڪهڙن نوجوان جو ڦوهه ڪيچل لاش هٿ آيو، پوليس پاران جاچ شروع

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي اورنگي

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

سنڌ سرڪار پروفيسي ۽ انساني وسيلن واري ڪاني جي سيڪريٽري کي هڪ مهينو جي برطرفي ڪئي وڃي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ سرڪار پروفيسي ۽ انساني وسيلن واري ڪاني جي

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

قرآن ڪريم هدايت جو سرچشمو آهي: سردار يوسف

جيڪر ڪاميابيءَ سان گڏ منزل سان همڪنار ڪري ٿو هي بار خوشنصيب اُهن جن پنهنجي دلين کي قرآن ڪريم سان منور ڪيو

اسلام آباد (اي پي پي) مذهبي معاملن واري وفاقي وزير سردار محمد يوسف چيو آهي ته قرآن ڪريم هدايت جو اهم سرچشمو

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

پ پ اڳواڻ آغا سراج دراني جي رڦات تي سنڌس پوئڻيءَ سان تعزيت جو سلسلو جاري

صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ، حاجي علي حسن زرداري ڳڙهي ياسين پهتا

محمد علي مالڪاڻي اعجاز حسين جڪراڻي، امداد پٽائي ۽ ٻين ڏني پهچي تعزيت ڪئي

ڪراچي: پ پ جي سينئر اڳواڻ آغا سراج دراني جي ڌڻي تي سنڌس پاڻ آغا سميع الدين سان سينئر صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ صوبائي وزير سعيد غني، ايم پي اي امتياز شيخ، قاسم نوير، بابل خان پير ۽ ٻيا تعزيت ڪري رهيا آهن

ڪراچي: پ پ جي سينئر اڳواڻ آغا سراج دراني جي ڌڻي تي سنڌس پاڻ سينئر صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ صوبائي وزير سعيد غني، ايم پي اي امتياز شيخ، قاسم نوير، بابل خان پير ۽ ٻيا تعزيت ڪري رهيا آهن

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

محسن نقوي سان آمريڪا جي وقتي سفير جي ملاقات

ٻنهي ۾ ڳالهٻاڻي امن ۽ بطرفي سهڪار تي ڳالهيون ڪيون ويون

پاڪستان دنيا کي دهشتگردي کان محفوظ رکڻ لاءِ ڪوي قيمت ادا ڪئي آهي: ڪهڙ وزير

اسلام آباد (اي پي پي) ڪهڙ معاملن واري وفاقي وزير محسن نقوي سان آمريڪا جي وقتي سفير ٽيلي بيگر ملاقات ڪئي

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

وزيراعليءَ سهيل آفريدي جي 18 نومبر تائين حفاظتي ضمانت منظور

عدالت جو ڪنهن به داخل ڪيس ۾ سنڌس گرفتاريءَ کي رڪڻ جو حڪم

پشاور (اي پي پي) پشاور هائي ڪورٽ کي پي ڪي جي وڏي وزير سهيل آفريدي جي 18 نومبر تائين حفاظتي ضمانت منظور

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

اسرائيل غزه ڏانهن ريندڙ رڌيڪ رستا ڪولي: ڪڏيل قومون

غزه ۾ قائل شهرين کي امداد جي فراهمي قانوني ذميواري آهي

فاسطينيءَ اسرائيلي ۽ سچي خطي جو عوام امن جي تمنا جو خواهشمند آهي

ڪڏيل قومن (اي پي پي) ڪهڙ وفاقي وزير ڪي ڪوريئيٽر ڪڏيل قومن (اي پي پي) ڪڏيل قومن جي اندر سيڪريٽري جنرل فرانڪوسيٽيرين

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ هلندڙ مهينيءَ دوران ڊينگي جا مجموعي طور 175 ڪيس رپورٽ ٿيا

صحت ڪاني صوبي ۾ ڊينگي جي تصديق ٿيل ڪيسن بابت رپورٽ جاري ڪري ڇڏي

صوبائي سرڪار ڊينگي جي ڪاڪوڙ کي روڪڻ لاءِ مڪمل طور سرگرم آهي: ڊاڪٽر عذرا پيچوهو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صحت ڪاني سنڌ سڄي صوبي ۾ ڊينگي جي تصديق ٿيل ڪيسن بابت رپورٽ جاري ڪري ڇڏي

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ 2 لک 15 هزار 270 ماڻهن ۾ ملاريا هجڻ جي تصديق رپورٽ جاري

صحت ڪاني پوري صوبي ۾ ملاريا جي ڪيسن بابت رپورٽ جاري ڪري ڇڏي

سڀ کان وڌيڪ متاثر ضلعا حيدرآباد، جامشورو، ٺٽو، ڀڳڙ آباد ۽ لاڙڪاڻو آهن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي صحت ڪاني پوري صوبي ۾ ملاريا جي ڪيسن بابت هڪ جامع رپورٽ جاري ڪئي

جنهن مطابق هن مهينيءَ سڄي صوبي ۾ ڪل 24 لک 16 هزار 127 ماڻهن جي رت

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ نوجوان کي قتل ڪندڙ 4 قورن کي ماريندڙ پوليس ٽيم جي اعزاز ۽ تعريف

سينٽرل پوليس آفيس ۾ تقريب دوران آءِ جي پوليس آفيسر ۽ جوانن کي سرٽيفڪيٽ ڏنا

ماريل ويل ٽولي 10 آڪٽوبر تي نوجوان نوجوان عدنان مڱڻهي کان ڦاٽڪي ۾ ڪري ڪيس قتل ڪيو هو

ڪراچي (رپورٽ : راڄب ڳاهو) سنڌ پوليس جي آفيسرن ۽ جوانن جي اعزاز ۾ سرٽيفڪيٽ وريفڪيٽ سنڌڪندا

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: 4 قورن کي ماريندڙ پوليس ٽيم جي آڳاڻن ۽ جوانن جو آءِ جي سنڌ ۽ ڪراچي پوليس چيف سان گڏ روبل گروپ فوٽو

پيرڪين جنگ ختم نه ٿي آ جو ذميوار ماسڪو کي قرار ڏيندا سين: آمريڪا

برسلز (اي پي پي) آمريڪا چيو آهي ته

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

پاڪستان خلاف افغان طالبان جي جارحيت تي تباهيءَ اڳواڻن جو پاڪ فوج سان يڪجهتي جو اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان خلاف

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

چين پاران پاڪستان ۽ افغانستان وچ ۾ جنگبندي جي آڇ

اهي قدم علاقائي امن ۽ استحڪام لاءِ معاونت ثابت ٿيندا: ترجمان

پيڻ ملڪ ڳالهين ۽ صلاح مشوري ذريعي اختلافن کي حل ڪن

بيجنگ (اي پي پي) چين چيو آهي ته. هر پاڪستان ۽ افغانستان وچ ۾. جنگبندي

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: وفاقي سيڪريٽري امين جان پڙهيو وزير اسحاق ڊار سان ملاقات ڪندي

ڪاڻي سان واپار ڪوليو، افغان واپارين جو پنهنجي حڪومت خلاف احتجاج

افغانستان جو عوام پاڪستان سان حالدون خراب ڪرڻ تي طالبان حڪومت خلاف ٿي ويا

طورخم بارڊر جي بندش سان تقريبن 10 هزار جي ويجهو ڪاڻين جو سامان خراب ٿيڻ جو خدشو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان سان واپار ڪوليو آفغاني واپاري پنهنجي

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

حڪومت ڪاروٻار ڪرڻ لڳا تعميل

جي احيا ۽ ان جي حمايت ڪري ٿو: اها

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ ڪهڙن نوجوان جو پنهنجي حڪومت خلاف احتجاج

افغانستان جو عوام پاڪستان سان حالدون خراب ڪرڻ تي طالبان حڪومت خلاف ٿي ويا

طورخم بارڊر جي بندش سان تقريبن 10 هزار جي ويجهو ڪاڻين جو سامان خراب ٿيڻ جو خدشو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان سان واپار ڪوليو آفغاني واپاري پنهنجي

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

ڪيس پابت رپورٽ جاري ڪري ڇڏي

سنڌ سرڪار پورهيي ۽ انساني وسيلن واري ڪاني جي سيڪريٽري کي هڪ مهينو جي برطرفي ڪئي وڃي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ سرڪار پورهيي ۽ انساني وسيلن واري ڪاني جي

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

THE FORTNIGHTLY IBRAT MAGAZINE
پندرهن ڇوڙ عبرت ميگزين حيدرآباد
REG # 29374
www.dailyibrat.com
هر گهر جو رسالو
هن پرچي ۾ اوهان پڙهي سگهندا!
مريم نواز جي سياست: ڪنهن کي فائدو، ڪنهن کي نقصان؟
امن منصوبي باوجود حماس ۾ غيريقيني واري صورتحال!!
ڏوهاري ڪير؟ حڪمرانن جو نظام يا ستل انسانيت؟
ڊجيٽل دور ۾ تعليم کي ڪيئن فروغ ڏجي؟
نئون نسل ۽ محبت جا معيار
اميد ڪامياب جي ضمانت آهي
دنيا جا بهترين سمارٽ شهر
بنت حوا جي ڪاميابين کي چوتسليم نه ڪيو ويندو آهي؟
موسمياتي تبديليون، قدرتي آفتون ۽ اسان جي ذميواري
ملير ايا بابت آگاهي ضروري آهي
خوبصورت اکيون، هر گهر جي ضرورت
اوهان جاسٽارا ڇاٽا چڙيا چون؟
راڻيون جي ميدان مان
16 آڪٽوبر کان 31 آڪٽوبر 2025ع
ان کانسواءِ عورتن، ٻارن، رڌپڪاءِ، ڪهاڻين ۽ شاعري جي صفحن سميت پيو به گهڻو ڪجهه.....

بقایا 1 صفر

زرداری ھمیارینڈ فوج سے سیکورٹی ایجنسیوں کے خیبرپختونخوامیں دھشتگردں کے خلاف کامیاب کارروائیوں پر خراج تحسین پیش کئنڈ یپو جمعہ آج سے "عزم استحکام" مہم تحت آپریشن پورے ملک میں بھاری رھنڈے کیساتھ خبیس ڈیٹھن اپوا صدر جمعہ پیر پیرس ڈیڑ پاران جاری ہوئیں مہمند چیو 2 ڈھیر ڈکئی دزیرستان ء ہنوں و دھشتگردں عنے خلاف کامیاب کارروائیوں ہوئیں ہیں جوکہ ایک سیکورٹی فورس کے وقت سر کارڈیوں ہوئیں ہیں سارے ملک و اسے و استحکام کے صورتحال بھتر کرنے آج ھوئیں ہیں دھشتگردی سے مکمل خاتمے ڈاتین آپریشنز جاری رکھا ہوا ہے ڈکئی زرداری جوکہ ہمارے صدر آصف علی ڈیٹھن پوری قوم کے ریاست پارٹی حیاب پاقفد قدم آنحوارح و فتد انھیننتاں کی پاکار کاں پاٹے چاڈیئنے "عزم استحکام" مہم تحت آپریشن پورے فوری سات ہزاری رھنڈد ھے چیز تو قوم پھنچے سیکیورٹی فورسز ساں کاڈ سیلمی آھے و ھم قسم ہے دھشتگردی کی پاکار گاں پاں پھٹے ایڈیشنے

بقایا 2 زرعیاھر

ایڈیشنے کیرئل جنید شھید جی رھنڈاشگھ ٹی رچی سرکوار خاندان ہاں تعزیت کھٹی ایپا صدر جی پریس رنگ پاران جاری بیان موجب صدر شھید جی کھیوانیوں تعزیت جو رلھاھر رھنڈ جیسے جی دیچن جی پشتیرہ ء پوئیوں کی اھر ذاتیاں ڈیٹھن ہے ء حوصلی بیان برداشت کھڑیں ہے ڈا دعا صدر آصف علی زرداری ایڈیشنے کیرئل جنید شھید کی شاندار قربانی و خدمات جی پیش کئنڈی چیز تو ہے ہی پارت جی حمایت یاقفد خوارج پوئیوں ہاں وڈھنڈی فرض شناسی ء معافی جرئت ء قیادت جو مظاھر کیں ھن ڈیٹھ ء پوری پاکستانی قوم پارت نواز قدم اٹھاوے دھشتگردں جی ناپاک ارادں کی ناکامی باقفد ہاں ڈیٹھ ای ڈا محمد آصف علی زرداری صدر آصف علی زرداری جوکہ قوم کے پھنچے بھار قربانیں ستیں ہی پناہ قدم آھی جو ہمیں چاھوین ڈا بدقسمتی ساں سمورین کرشتن جی بارجود افغانستان اس کی ترجیح تے ذی ء اگرائی جو رستو اختیار کیو ھن چیز تے جنھن کولوں حملہ قوم کی وات افغانستان جو پرڈیھی رپورٹ ہوئیں ہے ء پاکستان ہی ایرھم سلامتی جی ذمہ داری ہے ء ڈا ڈکاں ڈا ڈیٹھ ھاتاں ہاں ڈا ڈیٹھ ھاتاں

بقایا 3 شھید شریف

پاکستان پیپلزپارٹی جی چیئرمین بلاول بھٹو زرداری جی قیادت و ملاقات کنڈ وقد سان پاکھالیئنڈی جی صدر زرعاھر کیں جی میڈیا رنگ پاران کلاھ خمیس ڈیٹھن جی ھوڈ بھٹو بیر رچی ء پولیو ھفتہ 19 اکتوبر تائیں بنا رنڈ کئ جاری رھنڈی (ڈاریکٹر جنرل سٹڈ کمیونیٹ آف ایئبل ھیلتھ ایس آئی پی ای) نور محمد کلھوڑی (ایڈیشنل ڈسٹرکٹ ھیلتھ آفیسر جنرل سٹڈ جوڈیشل ایکسپرٹ) ڈاکٹر عبدالرسول شیخ (ایڈیشنل ڈائریکٹر ٹی بی ای پی) پروفیسر ڈاکٹر نادر بیگ (سیکیورٹی سٹڈ فاریا کانسلٹنٹ) احمد علی شیخ (ڈائریکٹر ٹیکنیکل سٹڈ فاریا) عاطف اقبال (چیف ایکسپیکریٹو آفیسر) ڈاھد حمید، عمار یوسف ء خیف کلھو (کورڈنگ ڈائری سیمیر پی ایس آئی ء) شرکت کئنڈ رپشاب ء صحت ڈا خواھش ساں لاگلیاں ڈرھن جی ترقیت، لھن جی جاچ جا جدید طریقاں ء خواص صحت جی حفاظت و لوگاں کیں کئنڈ ڈاہن جی کئڈاراں جی تفصیل ہاں سمجھ کیو رہے

بقایا 33 شیخ میمن

ء سنڈ اسمبلیءِ جو بقیاس اسپیکر رھیں اسپیکر طور سندس خدمتوں شاندار ھوئن ھی انھیں قوم سندن قربانیں آں انھاںئے ڈکئر گھاٹی اللہ اللہ باقفد سرجوز مغفرت عطا فرمائی میکر تعزیت ہوئ ایپروچ سکر کی میڈیا سان خطاب دوران سینیٹر رزاق شریف انعام میمبر پنڈیر ء نرائینڈ ء پی ایم ایف ایس جی ھے آھی ء مسلح وفد ء صدر آصف علی زرداری جی ڈیٹھ ء پاکستان کا ہی پاکستان کا ہی پنھی پاسے جی بیان ء نرمی ایم چھٹی ھی ھن چیز تے ھی ء پاکستان کا ہی ھن چیز تے ھی ء ایٹم ساں ڈاھر ہی بحال کی سگھندو جدھن سندا پنھنجے ء پنجاب بنھڑ جیکر ڑاھن ڈار عاشق کڈیو ایپرٹن ڈریھی مکمل ہوئ ھئا پر کڈیو کلیا خزاں جو گولا ء پر مدد فراھم کئنڈ جدید صلاحتوں زرکنڈ سیکیورٹیءِ پاکستان جی پھر مستقبل جی تعمیر ء ترقی ھیٹ آپھرائی آھی ایا ڈیکلائیءِ پالیسی سازں ء سخاڑن کی وقت سر ء ڈیوٹن ڈی ٹائل فیملا کیو ء مدد ڈینڈی پاکستان جو خاکی ڈیوگرار ٹیکنالجی ء قومیتھیٹری طرف ھٹ ڈوڑ قدم ہی

بقایا 29 میرٹھیلا

خیبرپختونخواھ جو وڈو ڈیوز چیئرمین جو میرٹھیلا ڈاھی آھی کلاھ خمیس ڈیٹھن زرعاھر صحمد شھباز شریف ء خیبرپختونخواھ جی ڈاھی وزیر سھیل آفریدی جو چیئرمین ڈی ایمفار صدر زرعاھر کیں جی میڈیا پاران پاران جاری سوٹ موجب وزیراعظم شھباز شریف سھیل آفریدی کی وڈو وزیر چیئرمین جو میرٹھیلا ڈاھی ھن چیز تے پاکستان ھن چیز تے ھی ء ڈاھی ھن چیز تے ھی ء ڈاھی ھن چیز تے ھی ء پاکستان

ایڈیٹوریل
روزاني عبارت

پاکستان جي کامياب دفاعي حڪمت عملي
صفحو 4

غلام فاروق
ذهين ڏهنن جي پرڏيهي هجرت: پاڪستان لاءِ هڪ قومي سوالي نشان؟
صفحو 4

فلسطين جي خوشحاليءَ تي ويٽو ڪنهن ڪيو آهي؟
محمود شاهر
صفحو 4

مختيار انڙ
اڃوڪو ڏينهن ..... 17 آڪٽوبر
صفحو 4

گولڙچي جي سمورن ٽنڊين وڻن شهرن ۾ آبادگار ايڪشن ڪميٽي جي سڏ تي شٽر بند هڙتال

واپارين ۽ ڪاروباري مالڪن پاران سارين جو مناسب آڳهه نه ڏيڻ ۽ ناجائز ڪٽوتي ڪرڻ خلاف ريليون

واپارين ۽ رائيس مزمالڪ بابُ ۽ هڪ ٻئي ڏانهن ڪري سارين جو آڳهه هڙاوڻ لاءِ 21 سؤ روپيا مڻ ڪري ڇڏيو آهي: آبادگارن

ناجائز ڪٽوتي سبب آبادگارن جو فصل لي ڪيل خرچ به نٿو لهي، پاڻ بچ، زرعي دوائون مهانگي آڳهه تي خريد ڪيون آهن

گولڙچي/ ڪڪريگهنور(نمائندن رتاڻا) گولڙچي ۽ ڪڪريگهنور ۽ آبادگار ايڪشن ڪميٽي گولڙچي جي سڏ تي واپارين ۽ ڪاروباري مالڪن پاران سارين جو مناسب آڳهه نه ڏيڻ ۽ ناجائز ڪٽوتي ڪرڻ خلاف ڪڪريگهنور سميت تعلقي گولڙچي جا سمورا سنڌن ٽنڊن وڻن شهرن ۾ شٽر بند هڙتال ڪئي وئي. هڙتال سبب شهر جا سمورا ڪاروباري سرگرميون بند رهيا. هي طرف آبادگار

ڪڪريگهنور: سمورن ٽنڊن وڻن شهرن ۾ آبادگار ايڪشن ڪميٽي جي سڏ تي شٽر بند هڙتال

باقرائي لڳ علي آباد انڙ هاڻوس ۽ نبيرا

ٻ پ آڳواڻ عدنان الطاف انڙ طرفان مختلف برادرين کي ڪير ڪنڊ ڪيو ويو

ماڻهن کي ڪهرهي تر نٽايا ۽ آڳواڻ الطاف حسين خان انڙ مختلف

باقرائي/ ڪڪريگهنور (ن ن) باقرائي لڳ علي آباد انڙ هاڻوس ٻ پ ٻ آڳواڻ عدنان الطاف انڙ طرفان مختلف برادرين جو ماڻهن جو رچ ۽ هلندو ڏکارن ۽ فيملا ٻوريا ڪري ڏرين ماڻهن محصوص طور 22 لک روپيا ڏنو رهجي ڏرين ڪي پاڻ ۾ باراڻي ڪير ڪنڊ ڪري ڇڏيو فيملائي ڏکار سنڌ لاءِ ناسور بڻيل آهن برادرين جي ماڻهن کي ڪهرهي ۽ ننڍا وڏا اختلاف خير ڪري ايڪجه ۽ بڌي سان رهن ۽ جيئن فيملائي ڏکار جنر ۽ ڏلين ٿا موقعي جي ڪنهن عدنان الطاف حسين خان انڙ ٻڌايو آهي ته ڪجهه ڏينهن اڳ برادرين جي ماڻهن سان ڪاڻهائيندي ڪنهن ڪنهن ٻئي پ ٻ آڳواڻ ابر پي آهي عادل الطاف حسين خان انڙ جو ڀاءُ ٻ پ آڳواڻ عدنان الطاف انڙ طرفان مختلف برادرين ڪلهوڙا، ٽوبر، شيخ جسر، جمارڻي، ڪوهاڻا، آريجا ٻروهي انڙ ۽ ٻين برادريءَ جي ماڻهن جو ۽ هلندو زميني خوني ڪاروبي ۽ ماٺرين مسئلن کي هلندو ڏکارن ۽ فيملسر نبيرا پ ٻ آڳواڻ عدنان

باقرائي/ علي آباد انڙ هاڻوس جي پ ٻ آڳواڻ عدنان الطاف انڙ طرفان مختلف برادرين

ٽٽرئي لڳ ڳوٺ محمد صديق ڳن جو بوائز پرائمري اسڪول بند

بوائز پرائمري اسڪول استاد جي بدلي سبب ڳوٺيل پنڌرهن ڏينهن کان بند پيل

وڏار جهنڊيل اسڪول سلي نعرابي هلاڻي رهيو ٻوٽو ان کي بدلي ڪيو ويو آهي: مقامين

مسرورڳوٺي: ڳوٺ غلام حيدر جويو جديد سهولتن کان محروم

ٽرئي محينتن ۽ ٽرئي محبت لڳ ايم ٻي آبادي جهنڊيل هاڻي سلي نعرابي هلاڻي رهيو ٻوٽو ان کي بدلي ڪيو ويو آهي. مقامين سنڌس ڪوٽ کان ڦوري مقاصدن جي ڪوٽ محمد صديق ڳن جو بوائز پرائمري اسڪول استاد جي بدلي سبب ڳوٺيل پنڌرهن ڏينهن کان بند پيل آهي جنهنڪري ڳوٺ جا ٻار اسڪول ۽ پڙهن بجا رنڊا رهن ٿا گرلاڻن پاران استاد جي بدلي لئي خلاف عبدالنبي ڪن عباس عبدالڪ ڪن ۽ ٻين اسڪول جي مصروف پاران ساڳ ڪاڻ احتجاجي مظاهرو ڪندي حيرت ماڻ ڪاهيندي ڪن ٻين ٻار ان جو ڪوٽ ٻوٽو اسڪول آڳواڻي وڏي وزير ليئاقت علي جتوئي جي حڪومت خدم لي ۾ اسڪول ۽ ڪر ۽ استاد مقرر ۾ ڪم ڪيو ۽ ڪيترائي اسڪول بند رهيو ليڪن هاڻي ڏن آسنادن جي اچڻ سبب هڪ استاد وقار جهيڻيل جو آرڊر ٻيو جنهن هن بند پيل اسڪول جو ڪاري رکيو جو مطابق ڪيو آهي

ٽرئي محينتن بوائز پرائمري اسڪول استاد جي بدلي سبب ڳوٺيل پنڌرهن ڏينهن کان بند پيل

خيرپور ۽ اسپاس مليريا ويا جي صورتحال اختيار ڪري وئي

خيرپور (ڊ ن) خيرپور ۽ اسپاس مليريا ويا جي صورتحال اختيار ڪري وئي سڳي اسپتال ۾ 100 کان وڌيڪ داخل ٿيڻ لاءِ بارڻن جو خاص ڪيد بند ڪري 3/3 ٻارڙا سخت بيمار آهن ۽ ڊاڪٽر ڪري ڪٽ ڪري سڳي اسپتال جي صورتحال اختيار ڪري وئي آهي صرف هڪ ڏينهن اندر سول ۽ ٻارن جي ماڻهن اسپتال داخل ٿيڻ جو تعداد 100 کان وڌيڪ آهي ۽ هڪ اهم سيمينار جو اهتمام ڪيو ويو. سيمينار جو صدارت ڪليج جي چيف ايڊمنسٽريٽر ڊاڪٽر فروخ پنهور ۽ ٻورو ريامنيٽ جي هيڊ پروفيسر ڊاڪٽر مختيار احمد لاکو ڪيا ڪري سيمينار کي ڊاڪٽر مختيار لاکو ۽ ٻين خطاب ڪندي ڊاڪٽر احمد چنڊ ايڪڊمڪ ڊين سميت ڪئي ويا. سيمينار جو مقصد ٻارن جو هر هڪ ماڻهن کي ٻڌائڻ آهين

خيرپور ۽ حملي آور ڊاڪٽرن جي گرفتاري لاءِ مظاهرو

خيرپور (ڊ ن) خيرپور ۽ حملي آور جوڊيشل جي گرفتاري لاءِ خيرپور سرڪل سمپت احتجاجي مظاهرو ڏنو.ڊاڪٽر جوڊيشل پاران حملو ڪري فائرنگ ڪري نوجوان ڊيڊار علي رند کي سخت زخمي ڪيو وڃي رهيو آهي. هي واقعو سمپت پوليس اسٽيشن جي حدن ۾ ٿيو آهي. هن واقعي ۾ ٻه ڊاڪٽر زخمي ٿيا آهن جن ۾ ڊاڪٽر ڪاشف انصاري ۽ ڊاڪٽر ڪاشف ڪاظم شامل آهن. هن واقعي ۾ ڊاڪٽرن جي ٻن گاڏين کي نقصان پهتو آهي. ڊاڪٽرن جي ٻن گاڏين کي ٽوڙڻ ۽ ڊاڪٽرن جي ڪيس ڪرڻ جي خلاف ڊاڪٽرن جي تنظيمن احتجاج ڪيو آهي. ڊاڪٽرن جي تنظيمن جو چوڻ آهي ته هن واقعي ۾ ڪيس درج ڪرڻ ۽ گرفتاري جي مطالبي سان گڏ احتجاج ڪيو وڃي ره

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan

ABC CERTIFIED

روزنامہ عبرت

متحدہ عرب امارات پر قیمت 2 درھم - سعودي عرب پر 2 ریال

ایڈیٹر انچیف و پبلشر: قاضي اسد عابد

ہی اخبار برنٹر تاجر حبل سوہو پبلیو برنٹرز مل جوبلی عبرت گروپ آف پبلیکیشنز
جی تحت عبرت بلڈنگ گلشنِ کالو جرنیلہ مل حلوی حیدرآباد

روزنامہ عبرت ملائشیا، انڈیا و پاکستان تصدیق شدہ پی ایس کی ان بڑیک لائسنس رکنا انڈیا اخبار آپ

Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

جمع 17 آکتوبر 2025ع

پاکستان جي کامياب دفاعي حڪمت عملي

پاڪستان ۽ افغانستان جي وچ ۾ تازي ڇڪتاڻ هڪ ڀيرو ٻيهر ثابت ڪري ڇڏيو آهي ته سرحد پار دهشتگردي ۽ طالبان جي جارحانڪ روين جي روڪڻ لاءِ سخت ۽ نتيجه خيز قدم کڻڻ وقت جي اهم ضرورت آهي. پاڪستان جي سلامتيءَ تي حملي کي جتي پاڪ فوج بهاديريءَ ۽ بازار سپيا ڪيو اتي ساڳيئي وقت سفارتي محاذ تي ٻه سنجيده حڪمت عملي اختيار ڪئي وئي، جنهن جي نتيجي ۾ پنهنجي ملڪ وچ ۾ 48 ڪلاڪن لاءِ جنگبنديءَ جو فيصلو ٿيو. اهو فيصلو طالبان انتظاميا جي درخواست تي ڪيو ويو جيڪو پاڪستان جي صبر ۽ ڌيرائ روپي جو مظاهرو آهي. اهو ڪنهن کان لڪل ناهي ته افغان سرحدي علاقن مان پاڪستان تي ٿيندڙ حملن ۽ دهشتگرد ڪارروائين سبب پنهنجي ملڪن جا لاڳاپا گذريل ڪيترن مهينن کان سخت تڪراري ٻڌيل آهن. تازو افغان طالبان ۽ فتنہ الخوارج پاران اسين بولدڪ نوشڪي، چمن، زوب ۽ ڪرم سيڪٽرن ۾ ٿيل بزدلانہ حملن کي پاڪ فوج ان رڳو ناڪام بڻايو پر جارح قوتن جي ڪيترين ٿي چوڪيون ۽ پناهه گاهن کي مڪمل طور تباهه ڪري ڇڏيو. سيڪيورٽي ذريعن موجب ڦٽندڙ ۽ ڪابل ۽ خوارج جي مرڪزن تي نشانو بند فضائي ۽ زميني ڪارروائين ڪيون ويون جن ۾ فتنہ الخوارج جو قيادت تحت ڪئي وئي. ڦٽندڙ ۽ افغان بٽالين هيڊڪوارٽر ۽ برڪيڊ تي ٿيل حملن ۽ اهم فوجي اڈا به تباهه ڪيا ويا، جڏهن ته سڀني هدف ٿهڻين کان پري ڇوڙيا ويا. جيئن ڪنهن بيڳاهه کي نقصان نہ پهچي.

پاڪ فوج جي حڪمت عمليءَ جو سب کان اهم پاسو اهو آهي ته هر ڪارروائيءَ سوچي سمجهي ۽ ڊفاعي ضرورت تحت ڪئي وئي. دشمن جي هر جارحيت جو جواب مڪمل عزم ۽ پيشه وراڻ مهارت سان ڏنو ويو. هن ڪارروائيءَ ۾ 50 کان وڌيڪ طالبان ۽ دهشتگرد مارجي ويا، جڏهن ته ڪيترائي زخمي ٿيا. افغان طالبان جي بزدلانہ قدمن جو نتيجو اهو نڪتو ته هو پسپا ٿي ويا ۽ انهن کي پنهنجون اڳيتي وڌيل لائينون ڇڏي واپس وڃڻو پيو ان صورتحال ۾ صدر آصف علي زرداري، وزيراعظم شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل عاصم منير جي وچ ۾ ٿيل ملاقاتن ۾ قومي سلامتيءَ، ڊفاعي حڪمت عمليون ۽ افغانستان سان لاڳاپيل سفارتي قدمن تي تفصيلي ڳالهه ٻولهه ٿي. صدر ۽ وزيراعظم پنهنجي افغان جارحيت جي سخت مذمت ڪئي ۽ پاڪ فوج جي هوشياريءَ، بهاديريءَ ۽ ڊفاعي مهارت کي ساراهيو. وزيراعظم جو اهو چوڻ ته "ملڪ جي سلامتيءَ جو هر قيمت تي ڊفاع ڪيو ويندو" قوم لاءِ اطمينان جو پيغام آهي. ڇو ته پاڪستان ڪنهن به حال ۾ پنهنجي خودمختياريءَ ۽ قومي مفادن تي سودبازي نٿو ڪري سگهي. افغانستان پاران ٿيندڙ هن حملن جو هڪ اهم پاسو اهو به آهي ته طالبان انتظاميا جيڪي اندر فتنہ الخوارج جهڙا گروهہ اڄا تائين متحرڪ آهن. جيڪي پاڪستان ۾ دهشتگرديءَ کي هوا ڏين ٿا. انهن جي سرگرميون سبب ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ بي اعتمادي وڌي رهي آهي. پر پاڪستان جي طرفان دهشتگردن جي مرڪزن تي ڪيل تارگيٽڊ حملن مان اهم واضح پيغام مليو آهي ته پاڪستان پنهنجي سرزمين ۽ شهرين جي حفاظت لاءِ ڪنهن به انتها تائين وڃي سگهي ٿو. چمن ۽ سرحدي علاقن ۾ ٿيل فائرنگ سبب عام شهرين جو متاثر ٿيڻ افسوسناڪ آهي، پر پاڪستاني حڪام پاران تعليمي ادارا بند ڪرڻ ۽ پوليو مهم عارضي طور روڪڻ جو فيصلو به هڪ ذميوار قدم آهي. جيڪو عوامي تحفظ کي اولين ڏيڻ جي علامت آهي. اهڙي بحران جي ڪهڙيءَ ۾ پاڪستان جي طرفان ڪنٽرولڊ ۽ متوازن ردعمل عالمي سطح تي به سلي شهرت جو باعث بڻيو آهي. عارضي جنگبنديءَ جو فيصلو جيتوڻيڪ محدود مدي لاءِ آهي پر اهو اميد جو در کولي ٿو وزارتِ خارجا جي بيان موجب ٻنهي ترين جي وچ ۾ 48 ڪلاڪن دوران تعميري ڳالهه ٻولهه ذريعي مسئلي جو ٻاڦيدار حل ڳولڻ جي ڪوشش ڪئي ويندي. پاڪستان جي ڪوشش آهي ته طاقت بدران ڳالهه ٻولهه ذريعي مسئلن جو حل ڪري، پر ڇڏيڪن ٻي تر پنهنجو جارحانڪ رويو جاري رکندي ته پوءِ پاڪستان کي پنهنجي ڊفاعي حقن مان هٿ کڻڻ جو ڪو سبب نہ رهندو.

پبلڪ اڪائونٽس ڪميٽيءَ سنڌ نتيجاءِ ۾ ڪجهه مشورا...

رحمت الله پرڙو

قلم جي طاقت کي ذميوار ٿي بهتر سمجهي سگهي ٿو يا وري جنهن خلاف قلم استعمال ٿئي. قلم جي مار جي سٺ دنيا جا بادشاهہ ۽ شاهوڪار به برداشت نٿا ڪري سگهندا. تازو ڪامن ويلٿ وارن جي هڪ پارليامينٽ ۾ ڪانفرنس ٿي جنهن ۾ سنڌ اسمبليءَ جي اسپيڪر ۽ سيڪريٽري عمر فاروق برڙو جي اڳواڻيءَ ۾ اسٽاف سميت اسمبليءَ ميمبرز به شرڪت ڪئي. پارليامينٽ ڪانفرنس جو مقصد بهتر ۽ شفافيت واري حڪومت جو تاثر قائم ڪرڻ هو.

عوامي نمائندگيءَ معرفت اسمبليون ڪيئن بهتر رول ادا ڪندي بهتر عوامي ۽ ادارتي نگرانيءَ ڪرڻ ۽ موجوده دور جي ڪهڙن ڪن ساهمون رکي اسمبليءَ ميمبرن، پبلڪ اڪائونٽس ڪميٽيءَ ڪان ويندي پارليماني ڪميٽيون يا اسٽينڊنگ ڪميٽيز کي عوامي نمائندگيءَ ۾ احتساب واري تاثر ڏيڻ جي زور ڏنو ويو. تازو ڪجهه ميڊيا ۽ اهي ريپورٽون آيون آهن ته سنڌ اسمبليءَ جي قائم پبلڪ اڪائونٽس ڪميٽيءَ کي جيڪو قانوني ۽ ادارتي روح سان ڪم ڪرڻ ڪيو، سو پڻ ڪونہ پيو ٿئي. ان کان پهريان اهي به ريپورٽون رڪارڊ جو حصو ۽ وقت جون شاهديون آهن ته گذريل ڏهن مدن واري اسمبليءَ ۾ ديوان پي اي سي جا اجلاس ته ڪيا ڏٺا ڪونہ هئا، پر ڪيڏهن ٿيندا به هئا ته ٿالي ماڻ هائي سوال اهو ته پيدا ٿئي ٿو. ڪيڏهن نثار احمد کهڙو جي چيئرمين شپ ۾ پي اي سي ايترو گهڻو سرگرم ٿي آهي ته ان جو ڪو مالي شفافيت تاثر قائم ڪرڻ واري رڪ بهتر تاثر ساهمون رپورٽ ناهي ٿي سگهيو؟ ڪيڏهن واقعي پي اي سي موجوده سربراهہ ۽ منتظمين جي سربراهيءَ ۾ ڪو بهتر ڪارڪردگي نيٺادار ٿي ڪري ڏيکاري ته اها پبلڪ رپورٽ ساهمون ناهي جيڪي اهڙيون ڪارڪردگي عوامي رپورٽن اسمبليءَ ويب سائيٽ تي هجڻ ۽ رڪڻ کين. اهي رپورٽون ۽ بهتر مالي شفافيت کان ويندي ادارتي احتساب واري تاثر ادارن ۽ به نظر اچڻ ڪيئي؟ ادارن مان تاثر پنهنجي تاثير کي عوامي سطح تي به ڏسڻ وٺان نظر اچڻ گهرجي؟ اهي سمورا سوال سوال. نشان طور سنڌ ٻيهي جواب ڪهڙي ريت اهن عام بازار جي ٻوليءَ ۾ ڪاموري ڪان ڪلارڪن تائين. ڪراچي ڪان ڪشمور تائين اهي ڳالهيون عام آهنڪار انڊر ته لوڪل گورنمينٽ ڪاتي جي هر يوسي 50 هزار ڪان 75 هزار روپيا جي يونين ڪائونسل تي آڌت پيا جو جواب ته ڏئي سگهڻ جو ملهه يا رقم لڳي آهي ۽ ايئن وري في ٽائون ڪميٽيءَ هڪ لک ڪان مڳي ڀيل ٿيڻ جون ڳالهيون هاڻي بازار جي ڪچهرين جو بحث آهن ته ٻاهر اهي ڳالهيون ۽ بازار جي ٻوليءَ آخر بحث جو حصو ڇو ٿيون آهن؟ انهن جي ٻيا رايا خود پي اي سي سربراهن کي ڪٿڻ ڪينہ؟ هڪ حد جي ڳالهہ ڪان مقابلهين ڳالهہ به عام هوئڻ ۽ آفيسرز کان ويندي ڪلارڪن جي ڪچهرين جي معمول جو بحث آهي ته في يونين ڪائونسل کان مهمان جي دعوت جي مد ۾ 30 هزار في يونين ڪائونسل کان ورتا ويا. اهي ۽ اهڙيون ڪاڻي پيون ڳالهيون هاڻي خوشي بازار مان ڪهڙ واري سودي جيان سرهار تنب ٿيون. پارليامينٽ ڪانفرنس جي مقصد ۽ سنڌ اسمبليءَ ڪميٽيز جي مقصد ۽ پبلڪ اڪائونٽس ڪميٽيءَ جي حقيقي روح وارن مقصدن کي ساهمون رکي جڏهن ڪو تجزيو ڪجي ته ٿو ڏسجي ته ڳهڻ ۽ ڳهڻ سنڌ ۽ جيڪي نتيجا ملڻ ڪين سي ساهمون نٿو رکون ٿا. اجن ته سلسلي ۾ چند ڳالهيون هيٺ ڏجن ٿيون، جن جي بنياد تي عمل پيرا ٿيندي اڳيتي بهتر ڪارڪردگي ساهمون آڻي سگهجي ٿي.

مالي شفافيت ۽ ادارتي سڌارن بابت مشورا

پبلڪ اڪائونٽس ڪميٽيءَ جو بنيادي مقصد صوبائي مالي وسيلن جي شفاف، ذميوار ۽ نتيجا خيز استعمال کي يقيني بڻائڻ آهي. هن مقصد لاءِ هيٺيان اهم مشورا پيش ڪجن ٿا:

آڊٽ رپورٽن جي بروقت جائزي لاءِ نظامي شيڊول: سهني ڪانن جي آڊٽ رپورٽن تي باقاعدي ۽ وقتائتا اجلاس مقرر ڪيا وڃن ته جيئن پراڻيون فائلون جمع نہ ٿين ۽ مالي ذميواريءَ برقرار رهي.

ريڪارڊ ۽ ڦاڻ آپ ريڪارڊ: جن ڪيسن ۾ بي ضابطگين جي نشاندهي ٿئي، تن ۾ فوري فاڻو آپ ۽ ريڪارڊ لاءِ مقرر وقت ۽ ذميوار آفيسر جو تعين ضروري بڻايو وڃي.

ادارن کي پابندار بڻائڻ: تازو عمل ڪي سزا بدرلي سڌاري جو نريعو بڻايو وڃي. ادارن سان تعاون واري لهجي ۽ گڏجي مسئلا حل ڪيا وڃن.

ٻيڪيجز آڊٽ ٽريڪنگ سسٽم: جديد ٽيڪنالاجي ذريعي آڊٽ پيرا، فيصلا ۽ عملدرآمد جي نگراني لاءِ آن لائين ٽريڪنگ سسٽم متعارف ڪرايو وڃي.

صلاحيت وڌائڻ (Capacity Building): ڪميٽيءَ جي ميمبرز ۽ اڳاڻيل آفيسرن لاءِ

زندگيءَ ۾ ترتيب آڻڻ جي ضرورت آهي!

غلام فاروق

حالتون ڏينهون ڏينهن خراب ٿي رهيون آهن. پوهيٽ، مزدور هاري ۽ نندين توڪرن وانگر مائهو انتهائي ڪٺن زندگي گذاري ٿي مجبور آهن. جڏهن ته هينيون ٿيٽر هينئر ڀني بيت پاڻ ۾ ڪا خرابي محسوس نہ ٿو ڪري. شهر ۾ ٿهيب، پنهنجي رهائش جو آسپاس ڪي نظر وڃهجي ٿي. اڪثر مائهو پنندي ڀڻي ٿين ٿا. بلڪ صبح جو سوير سر ڏهاڙيون ۽ پوڙها، بارُ ۽ عورتن کي رستي ۾ ويٺي ڪاڻين ڏانهن حسرت پريل نگاهن سان ٿهرانديءَ ڏسجي ٿو. آن ڪان علاوه ڪنهن شاپنگ سينٽر مارٽ، مال يا ميڊيڪل اسٽور جي ٻاهران ڪيترائي مائهو بيوسي ۽ جو بُت بڻجي هٿ ڪهڙيون ٿا. ارمان جي ڳالهہ اِها آهي ته هن وقت ڏينهڻ جو پنهنجو حال به خراب آهي. خاص ڪري نوڪري پيشہ. مائهو سوچي سمجهي ڏينهن گذارين ٿا. جو آن نهين ڪي هر مهينيءَ سيڊو سامان وٺڻ مهل ٻل ۽ اضافو نظر اچي ٿو. بارُن جا ڪتاب، ٻيمان جون وردين، ڪپڙو لتو توڙي سفر انتهائي مهانگو ٿي ويو آهي. جيڪي مائهو هر ڏکي سُکيءَ ۾ پنهنجن وٽ پير پريندا هُئا، اهي هاڻي ٻهاتا تلاش ڪن ٿا. باقي جن وٽ رشوت جا پئسا آهن، آن نهين ڪاهہ به جاءِ هُئا ته اج به آهي موجن وٽ آهن. بلڪ آن ڦهن لاءِ هيءَ وڌيڪ سونهري دور ثابت ٿيو آهي جو وقت جي حڪمرانن جو جنداڀيات آن وانڊڪائي ٿي ناهي پر آهي ٻين خرافات تي ڪيئن نڪاهہ وجهن.

پڙهيو لکيل طبقو توڙي رُخيز ذهن مُلڪ ڪان ٻاهر نڪرڻ لاءِ پر ساهي رهيا آهن هيني سهني ڪي پنهنجو مستقبل ڏنڌلر ڏسڻ ۽ اجي ٿو جيڪي ماڻهو ٿورو گهڻو عقل فهم رکن ٿا. حالتن کان آگاهہ آهن، اهي وڌيڪ پريشان نظر اچن پيا. سنڌن سوچ آهي ته جڏهن موجوده وقت ۽ عالمي ادارا قرض ڏيڻ لاءِ تيار نهين سهائي جيڪڏهن حالتون وڌيڪ خراب ٿيون ته پوءِ ڇا ٿيندو؟ ملڪ مٿان قرض جو سوجي ڏکڻي وڏي وڃي ٿي! سمجهہ ۾ نٿو اچي ته اِيڏو وڏو قرض ڪيئن ۽ ڪٿي خرچ ٿيو؟ ٿوري ڇو نہ به پوءِ سارو حال آهي، سواءِ وڏي صوبي جي باقي هر هنڌ ڪاري، وارا ڪک ڏسڻ ۾ اچن ٿا. ڪلاڪن جا ڪلاڪ لوڊ شيڊنگ ٿي رهي آهي، گئس جي پڻ لوڊ شيڊنگ جاري آهي، روزگار جا وسيلا رهيا نانهن نندا ڪاروبار تباهہ ٿيندا پيا وڃن.

توانائي جي بحث جي حوالي سان اکثر پلان ٻڌندا رهندا آهن. ڪڏهن ڪاڪار رات جو ساڍي ٻاِن وڳي تائين ڪم ڪندا جو جيڪو ويندو آهي. پر اِهي پلان عارضي وقت لاءِ هوندا آهن، ٿيڻ تہ اِيئن ڪهڙي نہ اِهڙا پلان مستقل بنيادن تي زندگيءَ جي رهنوار جو حصو بڻائڻ گهرجن. اسان کي ڏسڻ ۾ ڪيئن به سيکاري ٿو تہ رات آرام لاءِ ۽ ڏينهن ڪم ڪار لاءِ هوندو آهي. پر اسان انهيءَ فطري اصول جي اُبتڙ هلي رهيا آهيون. واپاري طبقو تہ ڏينهن جو ٻاهرين وڳي ڪي صبح ڪوئي ڏيو پر ڇڏيڪن اُهو صبح جو نائين يا ڏهين وڳي دڪان کولي شام جو سج لڳي ڪاروبار بند ڪري تہ آن سان رُڌو توڙي، جي ڀي بچت ته ٿيندي، پر خود ڀاِرڙي ڪي به پنهنجن ٻارن سان گڏجي ويهڻ، ماني کائڻ يا آنهن کي پڙهائڻ جو موقعو ميسر ٿي سگهندو. پيو تہ سوير ڪاروبار بند ٿيڻ سان وسايل ناتا رشتا به ٻيهر بحال ٿي سگهندا. پر اِنهن ڳالهين جي عمل ڪرائي ڪيرا حڪمران پين کي تہ سادگيءَ جي صلاح ڏين ٿا. پر پنهنجا خرچ گهٽائڻ لاءِ تيار ناهن ڪابينا جو هيڊو وڏو اُنگ آهن جي سنجيدگيءَ کي ظاهر ڪري ٿو. جيڪڏهن حڪمران طبقو پنهنجي پروٽوڪول ۾ ڪي گهٽائڻ آڻي تہ هونڊ وڏي رقم خرچ ٿيڻ کان بچي ويو.

حميد ابڙو

ذهين ذهنن جي پرڏيهي هجرت: پاڪستان لاءِ هڪ قومي سوال يا نشان؟

غلام فاروق

پاڪستان، جيڪو ڏکڻ ايشيا جي دل ۽ واقع آهي اڄ ڪ اهڙي موڙ تي بيٺل آهي جتي سندس سڀ کان ذهين ۽ قابل ماڻهو پرڏيهي ملڪن ڏانهن رخ ڪري رهيا آهن جيڪو ڪجهہ عرصو اڳ تائين صرف انفرادي عزائم ۽ خواب جو حصو هو سو هاڻي قومي سطح تي ڌڪ سنڌيون بحران بڻجي چڪو آهي ذهين ذهنن جي هن ڪڏاڻار هجرت، جنهن کي 'Brain Drain' يا "ذهين ذهنن جي نڪيڪاڻي" سڏيو وڃي ٿو، پاڪستان جي ترقيءَ جي رفتار کي صرف سُست ڪري رهي آهي، پر ملڪ جي مستقبل کي به سوال جي گهيري ۾ آڻي ٻيهاريو آهي. جڏهن هر سال هزارين ڊاڪٽر انجنيئر سائنسدان، استاد ۽ آءِ ٽي ماهر يورپ، آمريڪا، آسٽريليا، ڪينيڊا، سعودي عرب ۽ ٻين ملڪن ڏانهن روانا ٿيا ٿا، تہ هڪ اهم سوال اڀري ٿو: جڏ پاڪستان پنهنجي بهترين ٽيلينٽ کي ملڪ ۾ روڪي سگهي ٿو؟ يا ڪن پنهنجي مستقبل جي معمارن کي وڃائڻ پوندو؟

هيءَ مضمون هن بحران جي وسعت، ان جي بنيادي سببن ملڪ تي ان جي گهڻ طرفي اثرن، متاثر ٿيل ماڻهن جي ذاتي ڪهاڻين ۽ ان کي منهن ڏيڻ لاءِ ممڪن حل تي تفصيلي روشني وڌهي ٿو. تازن انگن اکرن ۽ ماهرن جي راءِ جي مدد سان، هي آرٽيڪل هڪ اهڙي جئلينج جي نمايان ڪري ٿو جنهن کي حل ڪرڻ لاءِ حڪومتن، ادارن ۽ سماج جي فوري ۽ ڪڏيل عمل جي ضرورت آهي.

پاڪستان ۽ ذهين ذهنن جي پرڏيهي هجرت هاڻي ڪ ڪيل رجحان ناهي، اهو هڪ طوفاني سيلاب بڻجي چڪو آهي تازن انگن اکرن موجب، 2023 ۾ 862,625 پاڪستاني پرڏيهي ملڪن ڏانهن لڏي ويا، جيڪو 2022 ۾ 832,339 ۽ 2021 ۾ 288,280 جي مقابلي ۾ تمام وڏو انگ آهي. اڄوڪي 2024 تائين پاڪستان جي معاشي سروي مطابق، 13.53 ملين کان وڌيڪ پاڪستاني 50 کان وڌيڪ ملڪن ۾ نوڪريءَ جي ڳولا ۾ نڪتا آهن، 2024 ۾، ملڪ 727,381 ماهرن کي پرڏيهي روزگار جي حوالي سان وڃائي چڪو آهي.

خاص طور تي پروفيشنل طبقي جي هجرت جا انگ اکر وڌيڪ پريشان ڪندڙ آهن گذريل ڏهن ڏينهن ۾ هڪ ملين ماهر پروفيشنلز، جن ۾ ڊاڪٽر انجنيئر اڪائونٽنٽ ۽ مينيجر شامل آهن. ملڪ ڇڏي ڇڪا آهن طبي شعبي ۾، گذريل ڏهاڪي دوران 24,500 ڊاڪٽر پرڏيهي ملڪن ۾ آباد ٿيا. ان سان گڏ، 62,000 انجنيئر، 13,000 اسٽاف، 12,500 نرسون، 53,000 اڪائونٽنٽ ۽ 5,257 فارماسسٽ پڻ ملڪ ڪان ٻاهر نڪري ويا. 2022 ۾ 20,865 اعليٰ مهارت رکندڙ پروفيشنلز جي مقابلي ۾ 2023 ۾ 45,687 ماڻهو پرڏيهي ملڪن ڏانهن روانا ٿيا، يعني 119 سيڪڙو واڌ.

هي انگ اڪثر صرف تعدادي نہ آهن. پر معاشي نقصان جو هڪ وڏو اشارو آهن ذهين ذهنن جي هجرت پاڪستان جي معيشت کي هر سال 2.4 بلين ڊالرن جو نقصان پهچائي ٿي، جڏهن ته 25-2024 ۾ ترسيل زر 38.5 بلين ڊالرن تائين پهتا، جيڪي 25.2 سيڪڙو واڌ ڏيکارين ٿا. پر ترسيل زر جو هڪ وهڪرو ان خال کي پورا لاءِ ڪافي ناهي، جيڪو ماهرن جي روانگيءَ سان پيدا ٿي رهيو آهي. 2023 ۾، لڳ ڀڳ 314,932 ماهر پروفيشنلز، خاص طور تي خليجي ملڪن ڏانهن، لڏي ويا. گذريل ڏس سالن ۾ تقريبن 10 لک پاڪستاني، هنڌاڳاڻي، قانون لاڳاپي جي ڪوٺ ۽ ٻيروزگاريءَ جي ڪري ملڪ ڇڏي چڪا آهن

تاريخي انگن اکرن مان ظاهر ٿئي ٿو ته 1971 کان 2022 تائين، 60 لک کان وڌيڪ اعليٰ تعليم يافته ۽ ماهر پروفيشنلز پرڏيهي ملڪن ڏانهن ڇڏي ويا، جن ۾ 31,418 ڊاڪٽر، 12,853 نرسون، ۽ 5,839 فارماسسٽ شامل آهن. تازي معاشي اڀل پڻل هن رجحان کي وڌيڪ تيز ڪيو آهي ۽ صرف 2025 ۾ 750,000 تعليم يافته نوجوان پرڏيهي نوڪرين جي تلاش ۾ نڪتا آهن

هي ۽ هجرت صرف بهتر موقعن جي ڳولا ناهي پر ملڪ ڏانهن نظر ۾ جي ناڪامين جو نتيجو آهي. سياسي اڻ پڻل معاشي عدم استحڪام ۽ غير مناسب پيشہ وراڻہ ماحول هن ڌرتيءَ تي ٻيو بي اميد مڪمل ڪري ڇڏي ٿو. ڪيترين ڀيرن، نوجوان ڊاڪٽر ايئر